

Mbl.
15.4.97

Pegar hægri höndin veit ekki hvað sú vinstri gerir

eftir Sigríði Dúnu
Kristmundsdóttur

Bánn 12. apríl sl. skrifar Ragnhildur Helgadóttir, núverandi heilbrigðis- og tryggingaráðherra, grein í Morgunblaðið og nefnir **Í págu barna**. Í greininni fjallar Ragnhildur um það sem hún nefnir framfaraspor Sjálfstæðisflokkssins í málefnum barna og notar jafnframt tækifærð til að vega heldur ómaklega að kynsystrum sínum í stjórnámum.

Barnabætur og mæðralaun

Línum fyrst á framfarasporin. Samkvæmt grein Ragnhildar hafa þau verið þrjú á umliðnum fjórum árum, p.e. ný lög um fæðingarorlof, hækkun mæðralauna og hækkun barnabóta. Hvað mæðralaunin og barnabæturnar varðar tiltekur hún hækkun þeirra í prósentum en sleppir að geta um hverjar upphæðir þessara bóta eru í krónum talið, sem vitaskuld skiptir öllu fyrir þá sem í hlut eiga.

Því miður eru upphæðirnar lágar þratt fyrir riflega prósentuhækku. Mæðralaun með 1 barni á ári eru í dag 33.948 kr. og barnabætur með 1 barni eru nú á bilinu 12.625 til 37.875 kr. á ári. Gefur auga leið að pegas framfærslukostnaður vísítolufjölskyldunnar nálgast 1.100.000 kr. á ári ná þessar bætur skammt til að létta þeim byrðina sem börn hafa á framfæri sínu.

Fæðingarorlofið

Veigamest þessara briggja framfaraspora er því tvímælalaust fæðingarorlofið.

Pegas frumvarp til laga um leng-

Sigríður Dúna Kristmundsdóttir

„Pótt fæðingarorlofs-greiðslur til heimavinnandi kvenna hækki við betta um 50% eins og Ragnhildur tiltekur í grein sinni, er staðreyndin eftir sem áður sú að enn bera heimavinnandi konur stórlega skertan hlut frá bordi, þær fá áfram miklu lægri greiðslur í fæðingarorlofi en aðrar konur.“

ingu fæðingarorlofs birtist á verkefnistaða ríkisstjórnarinnar sl. haust fögnum kvennalistakonur því innilega, enda búnar að flytja sílt frumvarp þrjú þing í röð án þess

að fá það nokkurn tíma afgreitt úr heilbrigðis- og trygginganefnd efri deildar Alþingis, sem eins og aðrar þingnefndir var að meirihluta skipuð sjálftæðis- og framsóknarmönnum.

Pegas boðað stjórnarfrumvarp um lengingu fæðingarorlofs birtist svo loks á síðustu dögum þingsins og var haskað þar í gegn án viðundandi umfjöllunar, kom í ljós að gallar voru á gjöf Njarðar. Í fyrsta lagi var gert ráð fyrir að lenging fæðingarorlofs úr 3 mánuðum í 6 tæki þrjú ár í stað þess að taka gildi í einum áfanga eins og Kvennalistinn hafði lagt til og sem nauðsynlegt er m.a. í ljósi þess að nái vinna yfir 80% kvenna utan heimilis og eiga flestar í fá hús að venda með ungbörn sín.

Í öðru lagi fylgdi frumvarpinu ekkert tekjuflunarfrumvarp til að standa straum af kostnaði vegna lengingar fæðingarorlofs en sílt frumvarp hafa kvennalistakonur jafnan lagt fram með fæðingarorlofsfrumvarpi sínu. Ragnhildur leggur það því á herðar næstu ríkisstjórnar að standa straum af þeim kostnaði sem hin nýju lög hafa í för með sér.

Óg í þrója lagi var gallinn sá að í því greiðslufrumvarpi, sem fylgdi frumvarpi heilbrigðisráðherra um fæðingarorlof, var gert ráð fyrir mjög mismunandi greiðslum til kvenna í fæðingarorlofi.

Konum mismunað

Konur eru fyrirvinnur engu síður en karlar og því hefur Kvennalistinn jafnan lagt til að konur héldu launum sínum óskertum í fæðingarorlofi, en að engin kona, hvorki heimavinnandi né útvinnandi, fengi þó minna en fulla viðmiðunar-greiðslu eða rúmlega 32 þús. kr. á

mánuði ná.

Greiðslutilhögun Ragnhildar felur hins vegar í sér að einungis opinberir starfsmenn og bankamenn njóta fullra launa í fæðingarorlofi, enda er þeim það tryggt í kjarasamningum. Kona sem er opinber starfsmáður og hefur t.d. 50 þús. kr. í mánaðarlauun fær því sínar 50 þús. kr. í fæðingarorlofi. Kona sem vinnur fulla vinnu annars staðar á vinnumarkaðnum fær hins vegar rúmar 33 þús. kr. á mánuði í fæðingarorlofi samkvæmt hinum nýju lögum, kona í hálfu starfi fær um 24 þús. kr. og minnst fá heimavinnandi konur eða aðeins um 15 þús. kr. á mánuði í sínu fæðingarorlofi.

Pótt fæðingarorlofsgreiðslur til heimavinnandi kvenna hækki við betta um 50% eins og Ragnhildur tiltekur í grein sinni, er staðreyndin eftir sem áður sú að enn bera heimavinnandi konur stórlega skertan hlut frá bordi, þær fá áfram miklu lægri greiðslur í fæðingarorlofi en aðrar konur.

Vitaskuld er það fyrir neðan virðingu ráðherra að haga orðum sínum á þann veg meðan staðreyndir málsins eru þær sem að ofan greinir. Dæmisagan um refinn og súru berin hefði því betur verið ósögð í þessu samhengi — því bæði refurinn og súru berin eru hér á skókkum stað.

Hin hliðin á stjórnarstefnunni

Í lofgrein Ragnhildar um framfaraspor Sjálfstæðisflokkssins í págu barna er vitaskuld ekki aukatekið orð að finna um þá hlið stjórnarstefnunnar sem beinlínis hefur bitnað á börnum. Það mætti halda að Ragnhildur vissi ekki að láglauastefna ríkisstjórnarinnar hefur gert það að verkum að foreldrar ungra barna verða flestir að vinna fulla vinnu utan heimilis og að fjölmörg börn eiga þess því engan kost að hafa annað hvort foreldri sitt heima. Veit hún ekki að á meðan báðir foreldrar verða að vinna utan heimilis er aðeins rúm fyrir 10% barna á aldrinum 0–6 ára á dagvistarheimilum, sem býðir að mörg börn eru á þvælingi á milli leikskóla, dagmæðra og ættingja dag hvern? Veit hún ekki að ríkisstjórnin hefur á hverju ári skorið niður framlög til dagvistarheimila barna og fellt allar tillögur Kvennalistakvenna og annarra um hækken á framlögum til þessara mála? Veit hún ekki að nýju skattalögum, sem stjórnarflokkarnir samþykktu nýlega á Alþingi, byngja skattbyrði barnafjölskyldna með meðaltekjur á meðan þau léttu skattbyrði þeirra sem barnlausir eru? Og veit hún ekki að sjálftæðis- og framsóknarmenn felldu tillögur Kvennalistans um að nota þær 1.750 milljónir, sem áætlað er að fari í samsköttun hjóna, til þess að hækka barnabætur um 100% frá því sem kveðið er á um í nýju skattalögnum?

Pað er eins og höndin sem skrifði greinina **Í págu barna** viti ekki hvað hin höndin hefur verið að gera í ríkisstjórnarsamstarfi Sjálfstæðisflokkss og Framsóknarflokks undanfarin fjögur ár.

Höfundur var einn af alþingismönnum Kvennalistar á því kjörtímabilini, sem er að ljúka.